

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Bun de imprimat

SITUAȚIA ACADEMIILOR TEOLOGICE

— O EROARE CE TREBUIE REPARATĂ —

Noua lege de raționalizare a învățământului superior, promulgată zilele trecute, se ocupă cum era firesc și de *Academiile teologice*. Zicem „firesc”, pentru că din punctul de vedere al gradului lor, ele fac parte din învățământul universitar, așa cum s'a stabilit aceasta prin Decretul-lege al organizării învățământului teologic publicat în Monitorul oficial din 19 Mai a. c. De astădată însă, vedem cu surprindere că Ministerul educației naționale nu le mai recunoaște acest caracter, coborându-le pe o treaptă intermediară între școlile universitare și cele secundare. Anume în art. 1 al legii de raționalizare se spune textual: „*Învățământul superior se predă în Universități, școli politehnice și Academii comerciale*”. Prin urmare, în viitor numai aceste trei categorii de școli au dreptul să se considere ca făcând parte integrantă din învățământul universitar. Toate celelalte școli, cari prin legile anterioare erau recunoscute sau asimilate cu cele dintâi, sunt acum reduse la nivelul unor „școli speciale” situate între cele secundare și universitare. Căci iată ce spune art. 15: „Școlile speciale sunt școli de învățământ intermediar, între învățământul superior și cel secundar. Ele sunt conduse de un director numit de ministru. Sunt școli speciale: *Academiile teologice*, Institutul de educație fizică din București, *Academiile de arte frumoase din București și Iași*, *Academiile de muzică și artă dramatică din București, Cluj și Iași*”.

Lăsând la o parte celelalte școli, cari nu ne interesează, ne vom opri numai la *Academiile teologice*. Legea lor de organizare, elaborată de Sf. Sinod prin vrednicia P. S. Episcop *Nicolae Colan*, după atâția ani de discuții și frământări, le-a con-

sacrat și de drept caracterul universitar ce-l aveau în fapt. În art. 9 se spune: „*Academiile teologice conferă titlul de licențiat și magistrul în teologie*”. Ori cine știe, că aceste titluri nu pot fi conferite decât de școli de învățământ superior, fiind prin excelență titluri universitare. Dacă nu li s'a acordat și dreptul la *doctorat*, aceasta s'a întâmplat numai pentru motivul de a menține în Universități și *Facultățile teologice*, cari altfel își pierdeau rațiunea de existență.

Să ne aducem aminte de pildă, că aceeași situație o avusesse și *Academia de drept* din Oradea, care putea conferi titlul de licență, pe când doctoratul trebuia trecut de studenți la una din *Facultățile de drept*. *Academiile comerciale și agricole*, ca și școlile politehnice au acest drept de doctorat, tocmai pentru că nu există alături de ele *Facultăți similare*.

Când *Academiile teologice* au fost legiferate ca învățământ superior, justificarea o dădea faptul, că ele nu mai primeau decât bacalaureați, durata studiilor era de 4 ani, iar materiile și examenele erau organizate exact în același fel ca în *Facultățile teologice*. Iar din punctul de vedere ale pregătirii sufletești le întreceau chiar pe acestea, prin regimul *internatelor* bine îngrijite. Noua lege de raționalizare a învățământului superior răstoarnă situația legală, dobândită în urma atâtor eforturi, făcând din *Academii „școli intermediare”*.

Din punct de vedere strict juridic dilema s'ar putea rezolvi ușor. Ne găsim anume în fața alor două legi privitoare la aceeași materie: una *specială* (legea de organizare a învățământului teologic din 19 Mai a. c.) și alta *generală* (cea nouă de raționalizare) care se ocupă nu-

LA ȘASE LUNI DUPĂ MOARTEA LUI

OCTAVIAN GOGA

În ziua de 6 Mai 1938 s'a stins la Ciucea, în decorul atât de iubit de el, poetul și luptătorul naționalist Octavian Goga.

Am plâns ferbinte dispariția lui, dar — fatal — a trebuit să ne resemnăm a primi ireparabilul... Iar astăzi ne dăm seama că moartea, care ni l-a răpit cu un atât de arzător neastâmpăr, a încheiat o palpitantă viață cu aceeași logică transcendentă — de mulți neînțeleasă — cu care destinul a marcat toate etapele existenței, unică în felul ei, a poetului.

Moartea lui Octavian Goga înseamnă o mare tragedie pentru Neam; ea este o mare tragedie pentru Țară, care avea nevoie de viața lui, închinată cu atâta jertfelnică dărnicie. Moartea lui Octavian Goga înseamnă o negrăită durere pentru noi, cei cari am avut, totuși, imensa fericire de a trăi în preajma bardului suferințelor noastre, în clipele sale de sbucium, ca și în clipele — atât de rare de altfel — de destindere și odihnă. Astfel, noi, nu vom putea uita niciodată acele scânteieri de duh, formulate în fraze de o singulară și neîntrecută muzicalitate — pierdute pentru totdeauna din comoara noastră literară, fiindcă n'au fost scrise niciodată — acea logică măiastră cu care diseca, analizând orice problemă, acea înflăcărare profetică din ochii albaștri și inefabilul farmec al marelui vrăjitor de suflete.

Soarta a voit ca titanul Goga să cadă fulgerat în plină putere a neegalatelor sale facultăți. Nu putea, nu trebuia să moară bătrân, cu nobilele-i patimi potolite, cu ochi privind în gol, cu mâini frământând mătânii...

A fost prooroc, vizionar, precursor. Nu putea să devină un banal și inutil moșneag. A vibrat, a inovat, a luptat. Nu putea să privească — bătrân — brazdele strâmbe trase în câmpul vieții noastre publice de epigonii, proptiți pe șubrede pi-

Fiți împreună următorii mie fraților, și uitați-vă la cei ce umblă așa cum ne aveți pildă pe noi. Pentru că mulți, despre cari v'am vorbit adesea, iar acum vă vorbesc și plângând, umblă ca vrăjmași ai crucii lui Hristos.

Filipeni 3, 17.

cioare de paieată, în ipostază de reformatori naționali.

Era cald, impetuos, năvalnic. Nu putea — moșneag — să se încălzească la focul de paie aprins în forul devenit monopol al inconștiinței.

Dotat cu acea excesivă sensibilitate, privilegiul și nenorocirea firilor excepționale, cum ar fi putut Octavian Goga să privească cu indiferența brutelor năruirea unui plan gigantic conceput de el spre izbăvirea unui neam; cum ar fi putut să suporte rânjetul de triumf — deși știm cu toții că nu poate fi decât trecător — al Iudei?

Octavian Goga a trebuit să moară ca prin moartea lui să sublinieze, cu o dureroasă pregnanță, tragedia neamului său, frânt vremelnice sub genunchiul perfid al lui Israel.

Destinul lui Octavian Goga însă nu-i putea îngădui să moară nici mai de vreme. A fost sortit să împlinească o menire și și-a împlinit-o eroic. Prooroc „pe drumul de pustie”, vizionar ce deslușea conturul României Mari înainte de a fi fost zămislită prin actul intrării în războiu, receptor al tuturor durerilor neamului său — care după ce și-a frământat din sânge și lacrimi o țară, lipind pământul Daciei de cel al Voievodatelor vechi, s'a văzut încătușot din nou de venetici — Octavian Goga a avut ciudata și tragica soartă a tuturor inspirațiilor. Pasionat adorator al neamului său, Octavian Goga nu făcea decât să culegă în ultimii ani ai vieții sale, cu antenele ultrasensibile ale sufletului său, neliniștile națiunii, frământată de o continuă prefacere în căutarea unei forme definitive de afirmare, în noile împrejurări de viață din cadrul hotarelor întregite.

... L-am văzut pe Octavian Goga imediat după șocul care l-a prăbușit, prevestitor al fatalului desnodământ... Un stejar doborât de furtună năpraznică,

mai în treacăt de Academii teologice. Dacă ele vin în conflict, doctrina și jurisprudența au consacrat de mult principiul că legea specială trece totdeauna înaintea celei generale.

Dar nu este de loc intenția Bisericii de a lămuri această problemă în fața instanțelor judecătorești. Dimpotrivă, concepția ei tradițională o îndrumă la metode de rezolvire amiabilă, mai ales când e vorba de înțelegeri cu Statul ocrotitor.

S'a produs în mod evident o gravă eroare, de sigur neintenționată, tocmai pentru că s'a scăpat din vedere consultarea Bisericii, sub a cărei autoritate și conducere se găsesc *Academiile teologice*.

Mentținerea acestei erori ar aduce mari prejudicii ortodoxiei naționale. Întâi o diminuare de prestigiu a Clerului nostru din Ardeal, care ar fi pus în inferioritate față de cel minoritar,

înarmat cu titluri universitare din străinătate. Al doilea o salarizare mai rea decât a acestora, și a clerului ortodox eșit din *Facultăți*, pentru care se prevăd lefuri superioare. Al treilea părăsirea Academiiilor de către studenți, și în consecință distrugerea apropiată a acestor instituții, cu un trecut atât de glorios în dezvoltarea neamului nostru.

P. S. S. noștri Arhieri luând cunoștință de greșala săvârșită, ale cărei consecințe au fost arătate și în memoriile prezentate de Academiiile teologice, au și făcut intervențiile necesare. Nu ne îndoim o clipă, că guvernul care este prezidat tocmai de I. P. S. Patriarh Miron va da deplină satisfacție cererii de rectificare, lăsând Academiiile teologice în posesiunea drepturilor câștigate de instituții universitare.

din care se scurge seva, dar falnic încă în mișcătoarea lui ofilire.

...Apoi l-am revăzut mort, în decorul neschimbat — nespuse de impresionant acum — în care a trăit rarele lui clipe de tihnă, în conacul de pe stâncă înălțată deasupra valurilor sprintene ale Crișului Repede.

...Și nu m'a isbit atâta palidă împietrire a mortului cu fruntea mare, care a gândit atât de prodigios, străvezie acum, ca ceara. Ea m'a făcut să mă gândesc numai la golul imens lăsat de Octavian Goga, pe care nimeni și nimic nu-l va putea umple în câmpul de luptă angajată pentru ideea națională. Și cu cât trece vremea — în împrejurările tragice pentru întreaga Europă din ultimele săptămâni — simțim tot mai precis că nimeni nu ni-l va putea înlocui pe baricada de unde ar fi putut culege lauri, nu pentru el, ci pentru poporul său.

...M'a isbit însă, atunci, ca o revelație de înaltă și profetică semnificație, mica svastică de aur, singură și dragă podoabă ce-l va însoți în mormânt, prinsă deasupra inimii, svastica aceea mică, simbol al marilor năzuințe și al marilor frământări din ultimile zile de viață ale lui Octavian Goga.

Și mi s'a întărit atunci credința — după zile și nopți de șovăire și disperare — că aceeași Putere necuprinsă, care l-a inspirat în toate profeciile lui, exprimate în clipele hotărâtoare ale istoriei recente a neamului românesc, începând cu vremea „când zilele mureau nemângăiate” și până la împlinirea visului pentru care „ne-au răposat și moșii și părinții”,

aceeași Putere care bine a voit ca moartea să-l ajungă în Ardealul în care s'a născut și pe care el l-a trezit la o dreaptă conștiință națională, va călăuzi neamul acesta spre împlinirea gândurilor zămislite de vizionar, spre mântuirea noastră din încercările amare ale acestor vremuri.

Dacă D'Annunzio, care a murit cam în același timp cu Octavian Goga și a cărui viață are atâta asemănare cu viața poetului scump sufletului nostru, n'a fost dus la Roma ci Roma a venit să i-se închine la catafalc, poetul Goga a vrut să nu se desminte nici în moarte, venind el în Cetatea care l-a repudiat de atâtea ori, spre a-i da prilejul să-i vadă, încă odată, jertfa desinteresată.

Chemat de glasul străbunilor săi ardeleni în sihăstria dela Ciucea ce să-și uite ofensele, să-și aline durerile și... să moară, eroul ideii de Unire, eroul ideii Naționale a mai făcut un drum de jertfă, înapoi, la București, spre a da prilej Regelui Țării, care l-a iubit și stimat, să plângă la căpătâiul său...

Destinul lui Octavian Goga însă nu s'a încheiat cu moartea sa.

...Fiindcă exemplul vieții sale de sbucium și de jertfă va călăuzi Neamul pe drumul menirii sale istorice.

Prof. AUREL POPA

„Și de nădăjduim în Hristos numai în viața aceasta, suntem mai de plâns decât toți oamenii”.

1 Corinteni 15, 19.

„Plugarul care se ostenește, se cade să se împărtășească el întâi din roade”.

2 Timotei 2, 6.

EVANGHELIA

Luca 10, 25—37.

Râvna lor pentru desăvârșirea lumii și a vieții oamenilor au închiegat-o într'un ideal, care să constituie lumină călăuzitoare și program de lucru. Și l-au numit: împărăția lui Dumnezeu.

Numirea cu acest nume a năzuințelor omenești cele mai frumoase, mai nobile și mai folositoare, înseamnă recunoașterea, că munca noastră trebuie să se facă după cuvântul lui Dumnezeu și numai harul ceresc o poate binecuvânta cu rod. Indrumătorul vieții e credința; înțelepciunea omenească e numai salahorul ei.

Nu mai printr'o înțelepciune străbătută de credință se poate realiza împărăția lui Dumnezeu în lume. Desbrăcarea de propria noastră ființă e cea dintâi condițiune a realizării ei. Idealul pe care trebuie să-l urmăm e dat în poruncile lui Dumnezeu; până când oamenii vor urmări idealul lor și nu pe acela poruncit de Mântuitorul, fericirea nu-și va găsi calcaș statornic în lume.

Lăpădarea de sine înseamnă golirea sufletului nostru de orice altă preocupare, de orice alt atașament, de orice alt program în afară de cel cuprins în învățătura creștină. Înainte de a se așeza în lume, în realitățile vieții sociale și în raporturile dintre oameni, împărăția lui Dumnezeu trebuie să ia ființă în suflete. Un suflet, care nu cunoaște alte porunci decât acele ale Mântuitorului, care nu are alte podoabe, decât virtuțile creștine, e împărăție a lui Dumnezeu.

Fericirea oamenilor e condiționată de aceste podoabe, de aceste comori ale sufletului. Dintre cei trei călători spre Ierusalim mai fericit a fost cel ce a făcut milă cu cel căzut între tâlhari. Iar gestul, ce l-a făcut, a fost cu puțință, pentru că în sufletul lui nu era nici egoism, nici viclesug, nici preocupări de rasă, ori de credință, ci numai porunca lui Dumnezeu: să iubești pe aproapele tău.

Această lăpădare de sine, această desbrăcare de propria noastră personalitate nu scade nimic din valoarea propriului nostru eu. Înțelepciunii omenești îi rămâne un câmp de acțiune vast cât lumea, dacă vrea să îndeplinească îndemnul Mântuitorului: mergi de fă și tu ca samarineanul milostiv.

I. G.

Ne mor copiii!

Sub acest titlu d-l Dr. N. Marinescu, ministrul sănătății publice următorul apel mișcător:

„Dintr'un capăt la altul al țării, copiii, viitorul neamului nostru, pier.

Zi de zi pierderea se mărește și puterea națiunii scade.

Această tristă constatare stăruie de demult și cu tot ecoul plin de îngrijorare, ea n'a îndemnat la nici o măsură.

Pe tot cuprinsul țării asistența copiilor e atât de mică, cu toate sentimente binevoitoare ale cătorva, dar

prea puțini, încât copiii noștri au rămas ai nimănui.

Ridic acest strigăt de îngrijorare și fac apel la toți oamenii de bine, care cred în viitorul neamului nostru, să vină în ajutor.

Fac apel la cei 25.000 oameni de bine, care vor înțelege acest apel și care vor găsi în bogăția sentimentelor de reeunoștință ce păstrează acestei țări, înalta obligațiune morală, ca din prisosul vieții lor să vină în ajutorul celor mici, celor săraci și celor lipsiți.

Fac apel la cei 25.000 patroni de sate ca să-și reverse dragostea lor în această mare faptă de bine, de a îngriji, susține și călăuzi în satul, unde au văzut lumina zilei și din care s'au ridicat, — pe copiii satului.

Lista mare stă deschisă și îi așteaptă”.

E vorba întâi de cei circa 25.000 frunțași orășeni, eșii din mijlocul satelor, cari au puțința să-și dea ușor obolul lor pentru salvarea copiilor. Exemplul cel dintâi l-au dat Academia Română și Fundația Jean Mihail, cari au luat asupra lor ocrotirea copiilor de pe moșiile ce le stăpânesc. Nădăjduim, că se vor găsi sute de mii de Români cari să ofere suma de Lei 5'50 la zi pentru întreținerea unui copil.

„Ungaria a biruit”.

„Neamul Românesc” din 3 Noiembrie c. publică următorul articol important al d-lui prof. N. Iorga:

„Au dreptate demonstrații dela Budapesta, cari și-au strigat pe străzi bucuria și au adus, ca omagiu, delirul lor patriotic înaintea legațiilor germană, italiană și, neapărat, polonă.

În adevăr, contra tuturor așteptărilor, harta stabilită în Viena germană dăruiește Ungurilor, nu ce aveau dreptul să reclame din punctul de vedere național, ci cu mult mai mult. Ei vor avea, pe lângă o largă întindere de șes, un șir întreg de orașe cu populație amestecată: pe lângă Komarno, Cașovia, Galanta, Ujvárul-Neuhäusel, Levencz-Léva, Füleek Losoncz, Ungvárul-Uzhorod, capitala comitatului Bereg: Beregszász și Muncaciul.

Constatând călcarea în picioare a principiului etnic, președintele consiliului ungar proclamă că s'au dat țării sale „multe sute de mii de frați unguri, slovaci (!), ruțeni (!) și germani (cu voia Germaniei...)”. O mai fățișă manifestare a silci nu se poate închipui. Ar trebui ca întreaga conștiință a lumii să protesteze: se vând popoarele ca, după căderea lui Napoleon, în tratatele dela Viena.

Se pare că nu s'a adus chestia Românilor din Maramurăș, cari rămân supt o biată oblăduire ruteană — fără capitală acum, — dela care se înțelege ce se poate aștepta. Din vechea hartă dacică dispare Muncaciul, legat de istoria noastră, și Ungurii reiau acele comitate de Ung și de Bereg, legate de Voevozii români ai Maramurășului.

Să înțelegem lovitura ce am primit, și să ne pregătim pentru viitor”.

Sfințirea bisericii din Gherla.

Ascultând de porunca trecutului, după obiceiul voivodal, nenumărate biserici s'au ridicat și se ridică după Unire pe pământul scumpei noastre Țări. Sunt tot atâtea semne a voinței neamului românesc de a trăi și a munci după poruncile lui Dumnezeu.

Duminecă în 6 Nov. a. c. P. S. Sa *Nicolae* a sfințit noua biserică din Gherla. Acest act a prilejuit orașelului o sărbătoare, cum de mult n'a mai avut. Intreg orașul a așteptat cu drag pe marele Arhiereu și Ministru al Cultelor și Artelor P. S. Sa *Nicolae Colan*.

La intrarea pe teritorul jud. Someș, în comuna Iclod, a fost întâmpinat de d-l prefect Col. Petrescu Ion, urându-i bun sos în acest județ. Primirea în oraș a fost cât se poate de fastuoasă. La intrare a fost așteptat de o ceată de călăreți și d-l Comandant al garnizoanei, cu o trăsură trasă de 6 cai, în care a luat loc P. S. Sa împreună cu d-l Prefect. La poarta principală de triumf ghirlantată de sus până jos cu brad, așezată în piața orașelului, a fost întâmpinat de toate școlile și de toți orașenii în frunte cu d-l primar T. Balint, care a ținut o frumoasă cuvântare de bun sos. Tot aci a vorbit reprezentantul bisericii gr. catolice P. C. Sa vicarul Dr. Baliban, arătând dragostea bisericii surori pentru reprezentantul bisericii ortodoxe și dorința de a colabora totdeauna pentru propășirea intereselor naționale.

P. S. Sa a răspuns ambilor cu obișnuita vorbă înțeleaptă și blândă.

La intrarea bisericii P. S. Sa a fost întâmpinat de protopopul Dejului P. C. Sa Zaharie Man, de preotul locului P. C. Giurgiuca Dumitru și întreg soborul de preoți al protopopiatului Dej, îmbrăcați în odăjdii.

Slujba sfințirii a fost începută la ora 10 de către P. S. Sa împreună cu P. C. consilierii eparhiali Dr. V. Sava, L. Curea și Ion Goron și peste 30 de preoți îmbrăcați în odăjdii. Răspunsurile au fost date de către corul Academiei teologice din Cluj, condus de d-l prof. Dr. Vasile Petrașcu. La sfârșitul liturghiei care a fost difuzată, fiind ascultată de afară de o mulțime de oameni, P. S. Sa

a ținut o emoționantă cuvântare, arătând rolul bisericii în viața creștinească. P. S. Sa a arătat că lăcașul dumnezeesc „e comoara care dă cea mai mare dobândă sufletească și e cetatea credinții unde sufletele trăesc într-o sfântă unire preamărind pe Tatăl ceresc”.

În timpul liturghiei a fost sfințit de preot diaconul V. Nicolescu.

La ora 2 s'a făcut recepția oficială în localul Primăriei orașului. Au vorbit toți capii confesiunilor, precum și reprezentanții autorităților civile și militare. P. S. Sa a răspuns tuturor cu o adevărată dragoste părintească, creind o atmosferă cât se poate de familiară.

Banchetul s'a servit în localul „Congri”. Au luat parte peste 300 de persoane.

P. S. Sa a toastat primul, urând M. S. Regelui viață fericită și rodnică, iar asistența în picioare a cântat „Imnul Regal”. În numele P. S. S. episcop Hossu, a toastat P. C. Sa vicarul Dr. Băliban, amintind de exemplara înțelegere între cei doi conducători bisericești, ortodox și catolic ai Clujului. A mai toastat p. cons. Dr. V. Sava, comandantul garnizoanei și directorul lic. „Petru Maior” din loc. La urmă părintele Giurgiuca D. a mulțumit tuturor cari i-au ajutat la realizarea idealului lui de a-și face o biserică mai corespunzătoare în acest oraș, „că numai prin biserică se preamărește străduința unui preot și a credincioșilor ei”.

După banchet P. S. Sa a vizitat instituțiile publice ale orașului: Institutul de corecțiune, Liceul de băieți „Gh. Maior” și școala normală de învățătoare, împărțind binecuvântarea sa arhierească, cuvinte de laudă, mângâeri și îndemnuri.

La ora 7 P. S. S. episcopul Nicolae Colan a părăsit orașul. Seara la ora 9^{1/2} corul Academiei teologice a dat un frumos concert, condus cu multă măiestrie de d-l Prof. Dr. V. Petrașcu. Cel mai frumos punct al programului a fost „Humoresque” de Dvorak, executat la vioară cu o deosebită măiestrie de d-l prof. I. Butaș.

După concert a urmat dansul, într-o frumoasă atmosferă familiară.

Rep.

Conferința generalului R. Storrs.

În ziua de 27 Oct. c. la ora 6 p. m. a avut loc în sala Colegiului Academic din Cluj, conferința generalului englez Sir Ronald Storrs, despre faimosul Lawrence al Arabiei. Ilustrul conferențiar, care a ocupat demnități înalte în Egipt, Palestina, Cipru și Rodesia, și a fost un prieten devotat al eroului din cursul războiului mondial, a fost ascultat de un public distins și numeros.

Tratând viața și faptele lui Lawrence, Sir Ronald Storrs și-a pus trei probleme:

1. De ce și-a situat Lawrence activitatea lui în Arabia?
2. Ce anume a realizat?

3. Ce fel de om era Lawrence?

Răspunzând acestor întrebări, Sir Ronald Storrs, descrie configurația geografică și politică a Egiptului, Turciei și Arabiei la izbucnirea războiului mondial, învederând care erau interesele puterilor centrale la care s'a aliat și Turcia, deținătoare a peninsulei arabe. Ca să poată evita încercuirea totală a Egiptului, care și așa era inabordabil, înconjurat cum era de nisipuri nesfârșite și de căi maritime, dar amenințate de flota turcească, Lawrence a reușit să polarizeze sentimentele și aspirațiile Arabilor în jurul acțiunii armate a Angliei.

Colonelul Lawrence a fost un om excepțional. Neglijent în port, era fulgerător în spirit. Prezenta multe asemănări cu Napoleon. Mic de stat, însă rezistent, avea pe lângă calitățile unui bun tactician militar și pe acelea ale unui geniu politic. O simplă coincidență: data nașterii lui este aceeași cu a lui Napoleon.

Firea lui Lawrence prezenta cele mai curioase contraste, înțelegea și pătrundea gândul interlocutorului său într-o clipă. El îi pune întrebarea cea mai directă deconcertând pe adversar. Numai astfel a putut obține concursul necondiționat al Arabilor, cari dela început cereau arme și munițiuni în schimbul câtorva cămile.

Ființa lui legendară își are și aștăzi credincioșii ei. Nu mai departe decât în războiul italo-abisinian, se vorbea cu insistență de intervenția aproape magică a colonelului Lawrence, pentru a explica rezistența Abisiniei. Dar el eră mort. Conferențiarul, Sir Ronald Storrs, s'a plecat cu evlavie și smerenie în fața trupului stins de viață al aceluia, căruia Anglia și civilizația de astăzi îi datorcă în bună parte sfârșitul războiului mondial.

În cursul celor două zile cât a fost oaspele P. S. Episcop Nicolae Colan, generalul Ronald Storrs, fiu al unui mare demnitar bisericesc și de aproape interesat în acțiunea de unire a bisericii anglicane cu cea ortodoxă, a vizitat instituțiile culturale și religioase ale Clujului, apoi a trecut la Alba-Iulia și în câteva sate. Despre Cluj a spus, că este un Oxford al României. El a plecat cu cele mai bune impresii în 28 Octomvrie mulțumind călduros de primirea ce i s'a făcut în Ardeal, făgăduind să nu ne uite.

MARELE VEOVOD MIHAI. La praznicul sfinților arhangheli Mihail și Gavril țara întregă a sărbătorit cu entusiasm ziua Marelui Voevod Mihai de Alba-Iulia. Implinind vârsta de 17 ani, El înfățișează prin calitățile excep-

ționale ce le posedă, energia și avântul tineretului țării către cele mai înalte idealuri ale neamului românesc. Crescut cu grijă neîntrecută de înțeleptul Său părinte, M. S. Regele Carol II-lea, Marele Voevod se afirmă în rândurile ostirii ca și în școală, în străjerie ca și în viața publică plin de pricepere, de curaj și de acțiune. Pretutindeni El se înalță în ochii noștri printr'o impresionantă notă de seriozitate și de dragoste nepotolită pentru tot ceea ce este suflet, creație și ideal românesc. De aceea nu-i român și cetățean loial care să nu-l învăluie într'o caldă iubire, urmărindu-i cu bucurie curată pașii vieții pe drumul gloriei ce-l așteaptă mâine. Dumnezeu să-l ocrotească spre norocul României.

Convocare.

Potrivit art. 16 din Statutul asociației mirenilor „Frăția Ortodoxă Română”, se convoacă adunarea generală a Secției Eparhiale Cluj a Forumului pe ziua de *Duminecă 13 Noemvrie a. c., orele 11 a. m.*, în sala festivă a Sfintei Episcopii (Piața Cuza Vodă 3), cu următoarea ordine de zi:

I. La orele 10 membrii Frăției asistă la sf. Liturghie din Catedrala ortodoxă.

II. Deschiderea adunării în sala festivă a Episcopiei:

1. Cuvântul Președintelui secției.
2. Cuvântul Prea Sfinției Sale Episcopul Nicolae.
3. Salutul societăților religioase și culturale.
4. Citirea raportului general.
5. Conferința d-lui Ștefan Meteș: Contribuția bisericii la unitatea națională.
6. Alegerea organelor de conducere ale secției Eparhiale Cluj a Forumului pe un nou period de 5 ani.
7. Inchiderea adunării.

Președinte:

Prof. Dr. Emil Teșosu.

Secretar:

Prof. Dr. George G. Stănescu.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. P. S. Episcop Nicolae Colan, ministrul Cultelor și Artelor, a fost Sâmbătă 5 l. c. la Ciucea, unde a asistat la parastasul de 6 luni pentru Octavian Goga, iar Duminecă 6 l. c. a sfințit biserica nouă din orașul Gherla. Luni dimineața s'a înapoiat cu automobilul la București.

Congresul general al „Frăției Ortodoxe Române”.

Anul acesta congresul general al „Frăției Ortodoxe Române” va avea loc la Tg.-Murăș în zilele de 26, 27 și 28 Noemvrie c. Vor participa ca și în trecut toți P. S. Ierarhi ai Mitropoliei ardelenene, fruntașii clerici și mireni din centrele noastre bisericești, popor din împrejurimi. Congresul va comemora pe Octavian

Goga, a cărui personalitate o va înfățișa într'o conferință publică ilustrul prof. univ. Ion Petrovici, membru al Academiei Române.

Programul definitiv îl publicăm în numărul viitor. Participanții se bucură de o reducere de 75% pe C. F. R.

Comemorarea Reginei Maria.

Din inițiativa Societății scriitorilor români din Ardeal s'a organizat Duminecă, 6 crt., în sala Teatrului Național din Cluj, un festival pentru pomenirea Reginei Maria.

D. prof. univ. Victor Papilian, președintele societății și directorul Teatrului Național, a deschis festivalul zugrăvind în câteva cuvinte de o rară sugestivitate personalitatea de scriitoare a Reginei Maria, aducând un pios omagiu Aceleia care a împodobit cu atâta noblețe inteltec-

tuală spiritualitatea românească. In numele universității clujene a vorbit d. prof. univ. Popovici. D. Octav Șuluțiu, a prezentat Opera Reginei dintr'un punct de vedere critic. D-na Sofia Șt. Metes, a vorbit în numele „Grupării femeilor române”. D. Septimiu Popa a citit o schiță încrâștând epoca premergătoare marelui act istoric dela Alba-Iulia. D. L. Divarius, a citit un „Sonet” omagial, iar la sfârșit o scurtă lectură din „Cartea vieții mele”. A asistat un public numărös și în deosebi tineret școlar.

Ziua Marelui Voevod Mihai la Cluj. Marți 8 l. c. s'a săvârșit în catedrală după sf. Liturghie o Doxologie de către P. C. consilier Dr. V. Sava, I. Goron și păr. Fl. Mureșianu, diaconii An. Scurtu și S. Suci. Răspunsurile le-a dat corul Academiei teologice. La sfârșit păr. consilier Dr. V. Sava a rostit o cuvântare vibrantă vorbind despre Măria Sa Marele Voevod Mihai de Alba-Iulia. Catedrala era tixită de public și tineret școlar, fiind de față șefii tuturor autorităților civile și militare în frunte cu d. general Al. Hanzu rezident regal. In fața catedralei era o companie de onoare cu drapel și muzică. Orașul întreg fusese pavoazat cu stindardul național.

Suveranul și revizionismul. Intr'un interviu acordat ziarului englez Daily Express, M. S. Regele Carol II-lea, a dat următorul răspuns la întrebarea gazetarului despre revizuirea frontierelor noastre:

„România și-a exprimat totdeauna limpede politica ei și asupra acestei chestiuni; această politică nu a fost schimbată. Acum două luni am acordat un nou statut tuturor minorităților din țara noastră. Acel statut n'a fost promulgat sub nici un fel de presiune din afara sau dinlăuntru hotarelor noastre. L-am adoptat pentru că îl socoteam ca o bună și dreaptă măsură. In lumina acestei măsuri nu văd de ce s'ar putea plânge minoritățile noastre”.

Prin urmare la noi, unde situația este cu totul diferită decât în țările vecine amputate, nu poate fi vorba în nici o împrejurare de mutarea pietrelor de hotar. Ele sunt definitiv puse acolo unde sunt azi, și la nevoie avem armată care să le apere împotriva oricui.

Parastas pentru Octavian Goga. In ziua de 6 l. c. a avut loc în castelul dela Ciucea un parastas pentru pomenirea regretatului Octavian Goga. Parastasul a fost oficiat în camera în care a închis ochii, marele dispărut. Serviciul religios a fost săvârșit de P. C. consilieri eparhiali Dr. V. Sava, Laur. Cureau și I. Goron, pr. I. Bența-Ciucea și păr. diacon An. Scurtu, în prezența P. S.

Sale Episcop Nicolae Colan, ministrul cultelor și artelor, fiind de față d-na Veturia Goga, văduva regretatului om de stat, apoi numeros public din Cluj și București.

In aceeași zi s'a oficiat un alt parastas la mormântul lui Octavian Goga din grădina castelului, la care au luat parte toate școlile din localitate.

Sărbătoarea Unirii. Din inițiativa „Astrei” ziua de 1 Decembrie când se împlinesc 20 de ani dela Unirea Ardealului cu Patria Mamă, va fi sărbătorită într'un cadru solemn. In vederea acestui scop, președintele despărțământului Cluj al „Astrei”, a avut o consfătuire cu reprezentanții celorlalte societăți naționale, în care au discutat programul serbărilor din Cluj. La Alba-Iulia acest praznic trebuie să ia proporții mari, fiind vorba de o aniversare așa de importantă. Nu ne îndoim că ea va fi organizată cu demnitate de guvernul Țării, prezidat fiind din fericire chiar de un mare fiu al Ardealului.

Congresul Federației presei din provincie. Anul acesta congresul Federației presei din provincie a avut loc la Sibiu în 31 Oct. c. D. E. Titeanu, subsecretar de stat al propagandei a ținut o mare cuvântare în care vorbind de rostul presei, a arătat ce înțelege să facă pentru buna ei organizare în era nouă de transformare a țării. Presa din provinciile alipite are un drept special de a fi ocrotită, și d. E. Titeanu, care a omagiat-o în cuvinte calde, nu va întârzia să facă totul în această direcție. Cuvântarea sa, plină de idei și de spirit, a fost îndelung aplaudată de congres. S'a hotărât să se întocmească un cod al presei, un anteproiect al reglementării profesiunii de ziarist, și înființarea colegiului gazetarilor, după forma de organizare a medicilor, avocaților, inginerilor etc.

† **Dr. Nicolae Vecerde.** In ziua de 5 l. c. s'a săvârșit din viață la Sibiu Dr. Nicolae Vecerde, fost consilier la Inalta curte de casație și justiție. Defunctul a fost una din figurile de seamă ale vieții românești ardeleni din epoca maghiară. Director timp îndelungat al sucursalei băncii „Albina” din Brașov, membru în corporațiile noastre bisericesti, culturale și economice, a luptat totdeauna între cele dintâi rânduri pentru progresul neamului. Călăuzit de idealuri înalte, așa cum le învățase în atmosfera Sibiului și a socrului său ilustrul profesor seminarial Ioan Popescu, regretatul N. Vecerde s'a ridicat la situații sociale și naționale de conducere prin muncă și virtute. Era un pasionat al tuturor problemelor de ordin românesc, căutând să contribuie prin sfatul și fapta sa la soluționarea lor fericită. După unire, fugind de arena politică unde atâția dăduseră năvală, el a preferat magistratura, fiind chemat la Curtea de casație unde a servit cu hărnicie interesele Ardealului, până acum 3—4 ani când a ieșit la pensie. Se sta-

bilise în Sibiul tinerețelor sale, unde se bucura de simpatia tuturor. Inmormântarea a avut loc Luni, 7 c. ora 4 p. m., fiind însoțit la groapă de toată intelectualitatea sibiană. Dumnezeu să-l odihnească cu cei drepti.

Ziaristii la mormântul lui Șaguna. După terminarea congresului Federației presei din provincie, ținut la Sibiu în 31 Oct. c., gazetarii prepenți au ținut să facă un pelerinaj la Rășinari. Aici au asistat la parastasul făcut la mausoleul nemuritorului Mitropolit, care a purtat cu mare iscusință și condeiul de gazetar în coloanele Telegrafului român. A vorbit gazetarilor d-l St. Vlădescu, preș. Federației. De aici ziaristii au făcut o vizită la casa de naștere a lui Octavian Goga.

Noul comitet al „Oastei Domnului” din eparhia Orăzii. In cadrele congresului general, pe care „Oastea Domnului” l-a ținut de curând, a fost ales cu aclamațiuni, pe o perioadă de 6 ani, următorul comitet de conducere: P. C. prof. Andrei Lupșa, președinte spiritual; inspector școl. pens. Pompiliu Dan, președinte administrativ; preot Iojă, vicepreședinte spiritual; avocat Pavel Malița, vicepreședinte administrativ; păr. G. Chișu, secretar general. Au mai intrat în comitet un număr de clerici și mireni fruntași.

† **Felicia Rațiu.** In ziua de Joi 3 Nov. a fost prohodită în catedrala noastră din Sibiu, d-șoara Felicia Rațiu, fca marelui luptător național de pe vremuri Dr. Ioan Rațiu. Crescută în spiritul de iubire și sacrificiu pentru neam, defuncta a dat probe impresionante de naționalismul ei înflăcărat. N'a fost cauză românească începând cu procesul Memorandului și până la Unirea cea mare din 1918, la cări Felicia Rațiu să nu fi participat cu tot sufletul, dându-și contribuția ei generoasă. Astfel ea și-a câștigat dragostea și respectul Românilor din toate unghiurile țării. De aceea și moartea ei, la o vârstă înaintată, a lăsat unanime regrete printre noi. Ea va rămânea un exemplu frumos pentru conduita femeilor române de totdeauna. Dumnezeu s'o odihnească în lăcașurile lui de lumină.

O delegație a societății „Mărtirii neamului”, din așa numitul „Grup al Spânzuraților”, cu sediul în Brașov, compusă din preoții Dimitrie Grecean-Herman, Ioan Nănpetru și avocatul dr. Spiridon Boita din Brașov, în urma unui aviz dat de Președinția Consiliului de miniștri a fost primită în audiență de P. S. Sa episcopul Nicolae Colan, ministrul cultelor și artelor. P. S. episcop Nicolae a ascultat cu interes doleanțele expuse și a promis tot sprijinul său. Ei i-au expus cererile acelor români ardeleni, cari sub învinuirea de spionaj în folosul României, fuseseră condamnați la moarte prin spânzurațoare în 1916.

Pentru muzeul eparhial am primit dela păr. Ștefan Jurca din parohia Tibru zece monete romane de argint și Noul Testament dela 1648. Sincere mulțumiri pentru aceste daruri prețioase.

AVIZ. Zilele acestea a eșit de sub tipar, prin îngrijirea părintelui consilier *Dr. Sebastian Stanca*, „**CLUJUL ROMÂNESC**” Calendarul Eparhiei ortodoxe române a Clujului pe anul 1939. Cuprinde pe lângă partea oficială, cu Șematismul tuturor parohiilor, pagini bogate literare, sociale și distractive. Prețul unui Calendar cu Șematism Lei 30, fără Șematism Lei 10. — Se poate comanda dela Librăria Eparhială din Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 6.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 7703—1938.

Comunicat.

Marele Stat Major cu adresa Nr. 4567 și Serviciul Mobilizării din Ministerul Cultelor cu adresa Nr. 6695 ne avizează că toți preoții și funcționarii eclesiastici sunt obligați să-și vizeze în fiecare an carnetele Md. El. respective livretele Md. E., în caz contrar vor fi pedepsiți cu închisoare de 15 zile până la două luni.

Prin urmare îndrumăm pe toți preoții noștri cari au fost asentați și stau sub dispozițiile legilor militare și cei dispensați, cari n'au trecut peste vârsta obligatorie serviciului militar să se prezinte cu certificatele sau livretele cari le au în fiecare an la cercul de recrutare de care depind în termenul pe care îl fixează respectivul cerc de recrutare.

Cluj la 7 Noembrie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 7603—1938.

Comunicat.

In legătură cu circulara noastră Nr. 6841 din Renașterea Nr. 41 a. c. în chestiunea Enciclopediei României avizăm pe preoții noștri că formulare pentru cereri se găsesc și la Consiliul nostru eparhial. Cei ce doresc să comande această Enciclopedie ne vor aviza ca să le trimitem formularele cuvenite.

Cluj, la 3 Noembrie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 572/1938 prot. (46) 3—3

CONCURS

Se publică concurs pentru întregirea parohiei de cl. II. *Fărău*, din protopopiatul Luduș, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat.
2. Casă parohială corespunzătoare, dependințe economice și 800 stj. grădină.
3. Sesiune parohială 16 jug. pământ de cultură.
4. Stola îndatinată.

Candidații își vor înainta cererea cu documentele necesare oficiului nostru protopopesesc în termenul fixat și cu prealabila noastră încunoștiințare se vor putea prezenta în parohie pentru a se face cunoscuți credincioșilor.

Candidații vor prezenta și act de învoire dela P. S. S. Episcopul nostru, fără care act nu vor fi admiși în candidare.

Luduș, 29 Septembrie 1938.

In înțelegere cu consiliul parohial din *Fărău*.

R. Popa, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.